

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ			
ПРИМЉЕНО	13.12.2016.		
ОПШТИ	КАТЕДРА	СТАРИШИ	ПРОФ.
02	2821		

**ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ**  
**НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ФАКУЛТЕТА**

На седници Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу која је одржана 10.11.2016. године одлуком број 01-2450/14 на основу члана 143. Статута Правног факултета у Нишу формирана је Комисија за оцену подобности докторске дисертације под називом „Одбрана сиромашних у кривичном поступку“, кандидата Нихада Укића из Новог Пазара за јавну одбрану, у саставу: проф. др Војислав Ђурђић, редовни професор на Правном факултету Универзитета у Нишу, проф. др. Снежана Бркић, редовни професор на Правном факултету Универзитета у Новом Саду, проф. др Саша Кнежевић- редовни професор на Правном факултету Универзитета у Нишу.

Комисија, после детаљног прегледа докторске дисертације Наставно-научном већу подноси следећи

**ИЗВЕШТАЈ**

за оцену подобности докторске дисертације под називом „Одбрана сиромашних у кривичном поступку“, кандидата Нихада Укића, за јавну одбрану.

**Подаци о кандидату:**

Кандидат Нихад Укић, рођен је 11. септембра 1975. године у општини Тутин, Република Србија. Након завршеног основног и средњег образовања, школовање је наставио на Правном факултету Универзитета у Приштини, с привременим седиштем у Косовској Митровици, које је окончао 25. априла 2001. године, и стекао звање дипломирани правник. Дипломске академске студије (мастер студије) завршио је на Факултету за образовање дипломираних правника и дипломираних економиста за руководеће кадрове Универзитета Привредна академија Нови Сад, дана 24. новембра 2009. године, јавном одбраном мастер рада под називом „Европски суд за људска права-право на правично суђење“.

Професионални радни ангажман кандидат је започео као адвокатски приправник (2001-2003), а након тога, засновао је радни однос у Основној школи „Јошаница“ Лукаре, Нови Пазар (2004), на радном месту секретара школе, у којој је запослен на неодређено радно време. Осим професионалног радног ангажмана, кандидат се активно бави

пружањем бесплатне правне помоћи. Био је учесник бројних семинара, на тему заштите и унапређења основних људских права и слобода, примене и поштовања Европске конвенције о заштити основних људских права и слобода, родне равноправности, и мониторинга, на тему: „ Правосуђе и Европска конвенција о људским правима (2009)“ и Људска права пред судовима у Србији (2005)“.

## 1. Анализа садржине докторске дисертације

Докторска дисертација под називом: „Одбрана сиромашних у кривичном поступку“, кандидата Нихада Укића, написана је на 375 страница компјутерски обрађеног текста, уз одговарајући преглед, са укупно 585 напомена у фуснотама, углавном библиографског карактера. Литералну подлогу овог рада чини укупно 319 домаћих и иностраних извора - уџбеници, књиге, монографије, приручници, коментари закона/законика, судска пракса, међународни документи, законски прописи и електронски извори.

У докторској дисертацији, Нихад Укић указује на чињеницу да се потпун приступ правди и остваривање гаранција права на правично суђење не може реализовати без права на бесплатну стручну одбрану окривљених у кривичном поступку, а посебно оних окривљених који због свог имовинског стања нису у прилици да себи обезбеде стручног браниоца, па је неопходно да право на одбрану сиромашних окривљених добије карактер основног људског права. Историјски посматрано, сиромашни окривљени никада нису имали адекватну правну заштиту у кривичном поступку, јер су сва досадашња законска решења била само форманог карактера, без обавезујуће примене, тако да је ово право у судској пракси у потпуности маргинализовано, и чинило је само део законског текста. Да би одбрана сиромашних добила свој пуни смисао и садржину, као и своје адекватно место у односу на друге врсте и видове одбране, сагледана је са свих могућих аспеката, и то: историјског, упоредног, међународног права људских права, судске праксе, праксе пружаоца бесплатне правне помоћи, како би јој се дао пуни смисао, садржина, обавезност у примени, а пре свега, добијање статуса основног људског права, што је био основни мотив за истраживање на ову тему.

Предмет теоријско–емпиријске анализе докторске дисертације је институт одбране сиромашног у кривичном поступку. По први пут дата је анализа домаћих прописа, иностраних законодавстава, међународних докумената о људским правима, праксе домаћих и међународних судова (*ad hoc tribunala*) и пружаоца бесплатне правне помоћи у Србији, по питању права на одбрану сиромашних у кривичном поступку, односно права на бесплатну правну помоћ, с позиције пружаоца бесплатне правне помоћи. Дата је потпуна оцена о томе да ли постојећа законска решења у Републици Србији пружају могућност сиромашним окривљеним да у потпуности реализују право на бесплатну стручну одбрану у кривичном поступку, по основу сиромаштва. Дат је приказ, на основу анализе, на који начин је ово питање регулисано у упоредном праву,

међународним документима о људским правима, усклађености домаћих прописа са међународним документима, те утицаја иностраних решења на унапређење постојећих законских решења у Републици Србији. Кандидат је дао мишљење у ком смеру треба реформисати законодавни оквир, да ли изменама и допунама постојећег Законика о кривичном поступку или треба донети посебан закон о бесплатној правној помоћи, што је тенденција у упоредном законодавству, којим ће бити прецизирани сви аспекти института одбране сиромашних у кривичном поступку.

Садржина дисертације је подељена у седам глава уз увод и закључна разматрања. То су: 1) Право на одбрану окривљеног, 2) Историјат развоја одбране сиромашних у кривичном поступку, 3) Међународни стандарди одбране сиромашних у кривичном поступку, 4) Одбрана сиромашних у позитивном праву Републике Србије, 5) Одбрана сиромашних у упоредном праву, 6) Систем правне помоћи у Републици Србији и његов значај за одбрану сиромашних у кривичном поступку, 7) Одбрана сиромашних у судској пракси основних судова у Републици Србији.

У уводном делу (стр. 1-18) кандидат је изложио проблем, предмет, циљ и методе истраживања, хипотетички оквир, варијабле и индикаторе, те научну и друштвену оправданост истраживања. Као хипотезе истраживања поставио је одређене претпоставке, које су проверене спроведеним истраживањем. У проучавању института одбране сиромашних у кривичном поступку коришћени су следећи методи: историјскоправни, упоредноправни, позитивноправни, статистички метод и анализа садржаја.

Кандидат указује да у односу на различита историјска раздобља, окривљени није увек имао право на помоћ браниоца у кривичном поступку, те да је то зависило од различитих друштвених фактора, као што су: положај и статус окривљеног, његова моћ; припадност одређеном народу; материјалне могућности, док у неким случајевима правну помоћ ни успостављени поступак није дозвољавао. Након свеобухватног сагледавања института одбране сиромашних у кривичном поступку, како са становишта историјског развоја, међународног права људских права, упоредног права, позитивног права у Републици Србији, начина дефинисања, односно прописивања, примене, утврђено је да:

- на националном нивоу никада није било политичке воље да се праву на одбрану сиромашних у кривичном поступку да онај значај који би ова одбрана требало да има, посебно ако се схвати и као мера социјалног старања;
- међународни документи о људским правима установљавају одбрану сиромашних као основно људско право, претежно у склопу права на правично суђење, али са таквом формулацијом која националним државама даје могућност да овом праву још увек не дају значај какав оно и заслужује;
- један од разлога што одбрана сиромашних стоји у сенци других врста и видова стручне одбране јесте и тај да њена примена изискује значајне буџетске

трошкове на националном нивоу, што подразумева и промену политике у планирању и трошењу буџетских средстава;

- одбрана сиромашних присутна је у упоредном праву, са извесним разликама у условима и поступку остваривања, с тим да се на њу више гледа као на испуњавање услова из међународно ратификованих докумената о људским правима, него што је то воља законодавца да буде примењена у неком већем обиму у судској пракси;
- недовољна усклађеност законодавне регулативе и судске праксе, по питању одбране сиромашних, довела је до тога да судови готово и да немају захтева за овом врстом одбране у кривичном поступку, и ако све релевантне статистике показују тенденцију сиромашења становништа Републике Србије;
- одсуство одбране сиромашних у судском кривичном поступку последица је и необавезности органа поступка да окривљеног упозна са правом на ову врсту одбране у кривичном поступку;
- немогуће је остварити приступ правди без права на одбрану сиромашних у кривичном поступку.

**Прва глава** (стр. 19-51 ) носи назив: „Право на одбрану окривљеног“. У овом делу дисертације сагледано је теоријско и правно дефинисање појма права на одбрану, правна природа одбране, садржина, носилац и вршиоци функције одбране, правни основ права окривљеног на одбрану и врсте одбране.

**Друга глава** (стр. 52-109) носи назив: „Историјат развоја одбране сиромашних у кривичном поступку“. На овом месту кандидат је извршио правноисторијску анализу уставних и кривичнопроцесних одредби о праву на одбрану окривљеног у кривичном поступку, са посебним освртом на одбрану сиромашних.

Први део главе садржи преглед развоја одбране сиромашних кроз општу историју, затим у уставним актима Србије до уједињења 1918. године, и после уједињења 1918. године. Анализиране су одредбе Устава Краљевства Србије ( 1835), Устава Књажества Србије (1838), Устава за Књажества Србију (1869), Устава Краљевине Србије (1901), Устава за Краљевину Србију (1903), Прводецембарски акт (1918), Устава Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (1921), Закона о краљевској власти и врховној државној управи (1929), Устава Краљевине Југославије (1931) и други. У четвртном и петом делу анализиране су одредбе законских прописа донетих од 1865. године до 2001. године, и након проглашења Савезне Републике Југославије 27. априла 1992. године. И на крају ове главе дат је приказ историјског развоја одбране сиромашног у међународном праву.

Овај део рада карактерише прецизна и аргументована правна анализа права на личну одбрану, факултативну стручну одбрану, обавезну стручну одбрану и одбрану сиромашног.

**Трећа глава** (стр. 110-144) носи назив: „Међународни стандарди одбране сиромашних у кривичном поступку“. С обзиром да целокупни правни систем Републике Србије прожимају међународни стандарди који су инкорпорисани у њега, анализирани су одредбе више међународних документата, који уређују област права на одбрану окривљеног у кривичном поступку.

У првом делу се анализирају међународни универзални и регионални стандарди, и то: Универзална декларација о људским правима, Стандардна минимална правила о поступању са затвореницима, Стандардна минимална правила Уједињених нација за малолетничко правосуђе, Правила Уједињених нација о заштити малолетника лишених слободе. Затим, међународни уговорни стандарди, и то: Међународни пакт о грађанским и политичким правима и Конвенција о правима детета. У оквиру регионалних међународних стандарда анализирани су: Међународни стандарди у оквиру Савета Европе (Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, Препорука Комитета министара Савета Европе о ефикасном приступу праву и правди/правосуђу за веома сиромашна лица), Међународни стандарди у оквиру Европске уније (Повеља о основним правима Европске уније), Међународни стандарди у оквиру Организације америчких држава (Америчка декларација о правима и дужностима човека, Америчка конвенција о људским правима), Међународни стандарди у оквиру Организације афричког јединства (Афричка повеља о људским правима и правима народа), Међународни стандарди одбране сиромашних у исламском праву (Општа повеља о људским правима у исламу, Каирска декларација о људским правима, Арапска повеља о људским правима).

Анализирани су и стандарди права на одбрану сиромашних садржани у статутима међународних кривичних трибунала, и то: Статут Међународног војног суда, Статут Међународног кривичног трибунала за бившу Југослвију, Статут Међународног кривичног трибунала за Руанду и Римски статут Међународног кривичног суда.

Анализа међунаодних стандарда одбране сиромашних у кривичном поступку није сама себи циљ, већ представља основу за проучавање степена и обима њихове имплементације у домаће законодавство, односно за предлагање нових, као и измену и допуну постојећих решења у овој области.

У четвртој глави (стр. 145-175) под називом: „Одбрана сиромашних у позитивном праву Републике Србије“ су анализирани важећи прописи о одбрани сиромашних, садржани у Уставу Републике Србије из 2006. године, Закону о кривичном поступку из 2011. године и Закону о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, са посебним освртом на одбрану сиромашног. У овом делу кандидат наводи да када се пореде услови за заснивање одбране сиромашног, садржани у позитивном праву Србије, са међународним документима о људским правима, уочавају се одређене сличности и разлике.

Позитивно право као услове за заснивање одбране сиромашног предвиђа да окривљени, према свом имовинском стању, не може да сноси трошкове браниоца (Устав и ЗКП); да

се поступак води за кривично дело за које се може изрећи казна затвора преко три године (ЗКП); да интерес правичности захтева да се окривљени брани уз стручну помоћ браниоца (Устав и ЗКП); да постоји захтев окривљеног и да не постоје разлози за обавезну одбрану (ЗКП).

Међународни документи као услове за заснивање одбране сиромашног предвиђају да интерес правичности захтева да се окривљеном постави бранилац по службеној дужности и да окривљени нема довољно средстава да плати браниоца. Као услови нису садржани да не постоје разлози за стручну одбрану, затим захтев окривљеног, и да се кривични поступак води за кривично дело за које се може изрећи казна затвора у одређеном трајању (преко три године по одредбама члана 77. ЗКП). Када се тумачи појам „интерес правичности“, садржан у међународним документима, онда се узима у обзир и тежина дела, односно висина запређене казне затвора, као услов за наступање одбране сиромашног. Стога постоји у великој мери сагласје по питању услова за заснивање одбране сиромашног у кривичном поступку између позитивног права Србије и међународних документа о људским правима.

Квалитативна разлика у дефинисању одбране сиромашног огледа се у томе што се међународним документима, што није случај са позитивним правом, захтева да орган поступка, ако окривљени нема правног заступника, упозна окривљеног о свом праву да га има и то бесплатно, када интерес правде захтева, ако нема довољно средстава да плати браниоца.

Поука о праву на бесплатног браниоца (одбрана сиромашног) није прописана позитивним правом. У члану 8. ЗКП (Поука о правима) прописана је обавеза на страни органа поступка да у складу са одредбама овог законика (ЗКП) поуче окривљеног о правима која му припадају. У члану 77. ЗКП (Одбрана сиромашног) није предвиђена поука о праву на бесплатног браниоца. С обзиром да законодавац користи формулацију „у складу са одредбама овог законика“, то не постоји обавеза да орган поступка поучи окривљеног о праву на бесплатног браниоца. Одсуство права на поуку, одбрану сиромашног чини неделотворном, што је супротно принципу садржаном у међународним документима о људским правима, да прокламована права морају бити делотворна.

У смеру усаглашавања одбране сиромашног, садржане у позитивном праву, са међународним документима о људским правима, неопходно је учинити делотворном, односно у члану 77. ЗКП, изменама и допунама, прописати обавезу органа поступа да окривљеног поуче о праву на бесплатног браниоца, као и о другим питањима која су од посебне важности за наступање ове врсте стручне одбране у кривичном поступку.

**Пета глава** (стр. 176-231) под називом: „Одбрана сиромашних у упоредном праву“ садржи теоријску анализу одбране сиромашних у више упоредних кривичнопроцесних законодавстава, као и закона о правној (бесплатној) помоћи, чиме се ствара солидна основа за суптилну правну анализу и упоређивање ових законских решења са сличним

решењима у Републици Србији. То може бити од користи и нашем законодавцу при формулисању будућих законских решења у овој области.

Овај део рада је окончан коментаром и анализом упоредноправних решења. У упоредном праву, у погледу регулисања одбране сиромашног присутна су различита решења. Одбрана сиромашног прописана је законом/закоником о кривичном поступку (бивше југословенске републике, Бугарска, Швајцарска и др.), који садрже посебне одредбе о одбрани сиромашног. Њима се дефинишу и услови за њено наступање. Ти услови су: постојање интереса правичности; да се не ради о случајевима обавезне одбране; да окривљени према свом имовинском стању не може да подмири трошкове одбране. Одбрана сиромашног није посебно регулисана законом/закоником о кривичном поступку, али се настоји сваком окривљеном у кривичном поступку обезбедити стручни бранилац (без обзира на имовинско стање), када то налаже сложеност случаја, тежина кривичног дела или правна ситуација (Немачка). У једном броју закона/законика о кривичном поступку прописано је да окривљени има право на бесплатног браниоца, у складу са законом. Притом се не прописују услови, начин и поступак заснивања. Ова питања регулисана су посебим законом о правној помоћи (Руска Федерација, Бугарска, Француска, Украјина и др.). Међутим, државе које су својим законом/закоником о кривичном поступку на посебан начин уредиле одбрану сиромашног, питање одбране лица лошег имовинског стања у кривичном поступку регулишу и посебним законом о (бесплатној) правној помоћи (Хрватска, Словенија, Црна Гора, Литванија, Бугарска и друге), што је у великој мери тенденција присутна у упоредном праву.

Опште посматрано, у упоредном праву, присутна је тенденција да се питање одбране сиромашног у кривичном поступку у потпуности регулише посебним законом о правној помоћи, који ће на свеобухватан начин обухватити сва питања и процедуре за стицање права на бесплатног браниоца (нпр. корисници бесплатне правне помоћи, врсте и облици бесплатне правне помоћи, пружаоци правне помоћи, орган који одлучује о захтеву за добијање правне помоћи, финансирање правне помоћи и друго).

**У шестој глави** (стр. 232-305) под називом: „Систем правне помоћи у Републици Србији и његов значај за одбрану сиромашних у кривичном поступку“ су анализирани позитивне одредбе о бесплатној правној помоћи у Републици Србији, о пружаоцима бесплатне правне помоћи, као и о врстама бесплатне правне помоћи. Такође, анализиран је рад и извештаји о раду јединица локалне самоуправе, невладиних организација, Заштитника грађана Републике Србије, Институције Повереника за заштиту равноправности, синдиката и правних клиника на правним факултетима, као пружаоцима бесплатне правне помоћи с циљем утврђивања обима, квалитета и начина, на који се пружа бесплатна правна помоћ са њихове стране, као и да ли она задовољава потребе сиромашних окривљених за адекватном, стручном одбраном у кривичном поступку.

У седмој глави (стр. 306-335) под називом: Одбрана сиромашних у судској пракси основних судова у Републици Србији“ представљени су резултати истраживања и дискусија. Предмет истраживања обухватио је сагледавање и анализу ставова и мишљења поступајућих судија у кривичном поступку, на главном претресу, који поступају пред Основним судом у Новом Пазару, Краљеву и Крагујевцу, по питању права на одбрану сиромашног окривљеног у кривичном поступку (одбрана сиромашног).

Предмет истраживања обухватио је и утврђивање броја одлука (решења) и основа за заснивање одбране сиромашног у односу на 25 основних судова у Републици Србији, од укупно 35 основних судова, чија су седишта била уређена Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаца („Сл. гласнику РС“, број 116/2008), за период истраживања 2010-2012. година.

Резултати спроведеног истраживања су показала да је од 25 основних судова, у којима се реализовало истраживање, за период 2010-2012. година, само у 4 (четири) основна суда (Основни суд у Вршцу, Основни суд у Врању, Основни суд у Панчеву и Основни суд у Лозници) било је именоване браниоца сиромашном окривљеном у кривичном поступку, сходно члану 72. Законика о кривичном поступку ("Сл. лист СРЈ", бр. 70/2001 і 68/2002 і "Сл. гласник РС", бр. 58/2004, 85/2005, 115/2005, 49/2007, 72/2009 і 76/2010).

Када се упореде ставови и мишљења поступајућих судија у кривичним поступцима при основним судовима и подаци којима располажу основни судови у Републици Србији, може се закључити да добијени подаци о броју одлука о постављењу браниоца сиромашном окривљеном у кривичном поступку у свему одговарају изнетим мишљењима поступајућих судија, односно да је изузетно мали број одлука о постављењу браниоца резултат непознавања окривљеног о праву на одбрану сиромашног. Због тога што таква обавеза на страни поступајућег судије није предвиђена Закоником о кривичном поступку, потребна је хитна измена и допуна Законика о кривичном поступку, како би се установила обавеза упознавања окривљеног о праву на одбрану сиромашног, од стране поступајућих државних органа, у свим фазама поступка, сходно закону. Кандидат указује на потребу да се од стране законодавне власти донесе посебан закон (нпр. Закон о бесплатној правној помоћи), који ће на детаљан начин регулисати питања, као што су: врсте и облици бесплатне правне помоћи, право на бесплатну правну помоћ, корисници бесплатне правне помоћи, пружаоци бесплатне правне помоћи и поступак за остваривање права на бесплатну правну помоћ.



## 2. Оцена докторске дисертације

Након свестраног и детаљног разматрања докторске дисертације „Одбрана сиромашних у кривичном поступку“, Комисија закључује да пред кандидатом није био нимало лак и једноставан задатак. Требало је, наиме, проучити и анализирати обимну домаћу и инострану законску и правнотеоријску литературу, релевантне међународне документе људских права, као и актуелну судску праксу која се односи на одбрану сиромашних у кривичном поступку.

Рад је свеобухватан и методолошки добро постављен. Писан је језиком лаким за разумевање, што му уз коришћење обимне домаће и иностране правне литературе, великог броја међународних докумената, судске праксе и законских текстова, уз одговарајући научни инструментаријум даје високи ниво квалитета. Систематика рада је јасна и логички добро постављена. Централни део рада, који чини теоријска анализа института одбране сиромашног окривљеног у кривичном поступку Србије је по квантитету и квалитету одговарајући. Претходеће целине, посвећене историјату и међународним стандардима су адекватан увод у централну тему дисертације. Довољно пажње је посвећено упоредном сиромашком праву, а кандидат је отворио и једно шире питање адекватности система пружања бесплатне правне помоћи у Србији, и импликација на одбрану окривљених, који немају материјалних средстава за финансирање сопствене одбране. Резултатиспроведеног истраживања су изложени у посебној глави рада, која је методолошки коректно постављена.

Кандидат је при писању ове дисертације успео да кроз анализу бројних домаћих и иностраних извора, најзначајнијих међународних докумената о људским правима да преглед и критички осврт на историјски развој, појам, карактеристике, садржину и правну природу права на одбрану сиромашног у кривичном поступку.

Научни допринос ове дисертације огледа се и у спроведеном истраживању, које је обухватило Основни суд у Новом Пазару, Краљеву и Крагујевцу, с циљем да се, на основу перцепције и искустава поступајућих судија у кривичном поступку укаже на који начин се реализују уставне и законске одредбе о праву сиромашног окривљеног у кривичном поступку на бесплатну стручну одбрану (одбрану сиромашног), у поступцима на главном претресу пред судовима. Циљ кандидата је био да истражи да ли и на који начин поступајуће судије примењују одредбе о одбрани сиромашних у кривичном поступку и који су могући правци реформе установљеног права на одбрану сиромашног, како би се у потпуности остварио принцип делотворности овог права у пракси.

Резултати истраживања могу бити од користи не само теорији кривичног процесног права, већ и законодавству као и судској пракси. За науку кривичног процесног права од значаја је систематска обрада института одбране сиромашног окривљеног, детаљним приказом међународних стандарда и њихове имплементације у национално право. За законодавство *de lege ferenda* су од значаја резултати спроведеног

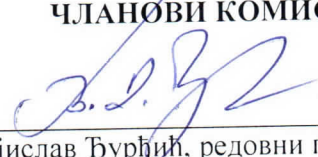
истраживања, који дају значајне одговоре на питања квантитета и квалитета примене овог института. На практичном плану, резултати истраживања као и тумачење појединих одредби процесног закона могу бити смернице правосуђу, приликом примене важеће легислативе.

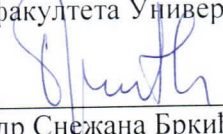
Комисија је закључила да докторска дисертација као самосталан и оригиналан рад, кандидата Нихада Укића, може допринети бољем сагледавању одбране сиромашних у кривичном поступку, и стога се посебно препоручује субјектима у кривичном поступку, како би проширили своја сазнања о проблемима имплементације одбране сиромашног у кривичном поступку и могућим правцима чињења ове одбране делотворном.

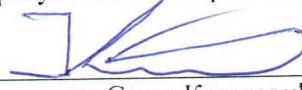
### 3. Предлог за јавну одбрану

С обзиром да су испуњени услови предвиђени Статутом Правног факултета у Нишу, Комисија закључује да је докторска дисертација: „Одбрана сиромашних у кривичном поступку“, кандидата Нихада Укића, подобна за јавну одбрану, па предлаже Наставно-научном већу Правног факултета у Нишу да усвоји Извештај о подобности докторске дисертације за јавну одбрану.

#### ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

  
др Војислав Ђурђић, редовни професор  
Правног факултета Универзитета у Нишу-члан

  
др Снежана Бркић, редовни професор  
Правног факултета Универзитета у Новом Саду-члан

  
др Саша Кнежевић, редовни професор  
Правног факултета Универзитета у Нишу (ментор,  
писац Извештаја)